

Strona główna › Historia

„Mackiewicz, to człowiek od was”: zakończenie roku Józefa Mackiewicza

Autor: **Ilona Lewandowska**

20 grudnia 2022

Dr hab. Tomasz Balbusz z wrocławskiego oddziału IPN wygłosił wykład „Wilno Józefa Mackiewicza” | Fot. organizatorzy

Dr hab. Tomasz Balbusz z wrocławskiego oddziału IPN wygłosił wykład „Wilno Józefa Mackiewicza” i zaprezentował wydany przez Oddział IPN we Wrocławiu kalendarz na 2023 r. pod tym samym tytułem. W czasie spotkania podsumowano również projekt „Lekcje w Mackiewiczówce”, który w tym roku realizował Wydział Konsularny i Polonii Ambasady RP w Wilnie.

Czytaj więcej: [Prezentacja kalendarza 2023 r. „Wilno Józefa Mackiewicza” i spotkanie z prof. dr hab. Tomaszem Balbusem](#)

Najlepszy sposób upamiętnienia Mackiewicza — przez wymianę myśli

Spotkanie rozpoczęła ambasador RP na Litwie Urszula Doroszevska, która podziękowała wszystkim, zaangażowanym w projekt.

„Dla mnie samej jest to wielkie przeżycie, ponieważ lektura Józefa Mackiewicza towarzyszy mi w całym dorosłym życiu; zaczęło się to jeszcze w czasie, gdy te książki były nielegalne. To podejście do Litwy, Białorusi, które bohatercko prezentował Józef Mackiewicz, jest mi bardzo bliskie i tym bardziej się cieszę, że Mackiewiczówka działa. To najlepszy sposób upamiętnienia Mackiewicza — poprzez wymianę myśli, poprzez szacunek do miejsca, w którym się urodził” — powiedziała ambasador.

Prelegent, dr hab. Tomasz Balbusz, znany doskonale naszym czytelnikom z publikacji w wydaniu magazynowym „Kuriera Wileńskiego”, w bardzo barwny sposób opowiadał o życiu pisarza, Wilnie, jakie poznał i jakie opisywał, nawiązywał również do współczesnych wydarzeń.

Bystry obserwator Wileńszczyzny

„Dlaczego był taki dobry? Dlatego, że w tych swoich badaniach i spostrzeżeniach patrzył na świat okiem przyrodnika, nie patrzył z punktu widzenia Polaka, Niemca czy Litwina, ale z perspektywy z lotu ptaka. Co jest cenne w tych

dzielach dla państwa, dla młodych ludzi? Najpierw to, że jest to człowiek od was, który wyrósł w tym mieście. Nie był rodowitym wilnianinem, urodził się w Petersburgu, ale tutaj się wychował, wchodził w dorosłość, życie zawodowe i był dość bystrym obserwatorem miasta, regionu Wileńszczyzny i zostawił po sobie mnóstwo ciekawych opisów tych miejsc, które do dzisiaj czyta się z pasją, jeśli zna się Wilno i Wileńszczyznę. Mackiewicz był też uchodźcą, co ma szczególne znaczenie dzisiaj, gdy przyjmujemy kobiety i dzieci, które uciekają przed tym, co robią rosyjscy bandyci na Ukrainie. On musiał opuścić Wilno w lipcu 1944 r., gdy weszła tu Armia Czerwona” — opowiadał Balbus.

Czytaj więcej: [Litwini znają Józefa Mackiewicza bardziej jako pisarza niż publicystę](#)

Gość podsumował wydarzenia w Roku Józefa Mackiewicza realizowane przez IPN szczególną uwagą zwracając uwagę na pierwszy film fabularny poświęcony pisarzowi, „Czarny sufit”, który został zrealizowany z inicjatywy IPN i którego premiera odbyła się dwa dni wcześniej. Zapowiedział również inicjatywy, jakie wrocławski oddział wraz z partnerami planuje w przyszłości. Będzie wśród nich wystawa „Architekci Wilna” oraz wiele wydarzeń poświęconych innemu związanemu z Wilnem pisarzowi o bardzo barwnym życiorysie, Sergiuszowi Piaseckiemu.

Zakończenie „Lekcji w Mackiewiczówce”

W czasie spotkania konsul Irmina Szmalec podsumowała całość projektu „Lekcje w Mackiewiczówce”, który został zainaugurowany 2 kwietnia, w 120 rocznicę urodzin pisarza.

„W tym czasie odbyło się 25 czterogodzinnych zajęć, których uczestnicy poznawali twórczość Józefa Mackiewicza, jego życiorys i czasy, w których żył. Uczniowie odwiedzali również położone 8 km od Czarnego Boru miejsce zbrodni w Ponarach. W „Lekcjach w Mackiewiczówce” wzięło udział sześć grup uczniów szkół z Wilna, sześć grup z rejonu wileńskiego, pięć grup z rejonu solecznickiego, jedna grupa z rejonu trockiego, jedna grupa z rejonu święciańskiego. W zajęciach wzięły udział również 2 grupy studentów polonistyki oraz dwa Uniwersytety trzeciego wieku. Mackiewiczówkę odwiedzili również nauczyciele z Lwowa, członkowie Komisji Kultury Sejmu RP oraz wileńscy przewodnicy” — wyliczała przedstawicielka polskiej placówki dyplomatycznej.

Jak zauważyła, organizatorzy starali się dotrzeć do tych, dla których wyjazd do Czarnego Boru wiązał się z trudnościami.

„Właśnie z myślą o takich osobach zorganizowaliśmy spotkanie otwarte na Uniwersytecie Wileńskim, w którym wzięli udział prof. Sławomir Cenckiewicz, tłumacz Leonardas Vilkas. Poza studentami i wykładowcami polonistyki na Uniwersytecie Wileńskim w spotkaniu wzięła udział duża grupa przedstawicieli starszego pokolenia Polaków z Wilna, w tym studenci Polskiego Uniwersytetu Trzeciego w Wieku w Wilnie” — mówiła konsul.

W spotkaniu uczestniczyła spora grupa młodzieży
| Fot. organizatorzy

Trwale efekty dzięki materiałom dla nauczycieli

W utrwaleniu efektów projektu służyć mają także specjalnie przygotowane materiały dla nauczycieli, które przygotowała polonistka Janina Snarska we współpracy ze Stowarzyszeniem Polonistów na Litwie.

— W 2011 r. „Droga donikąd” znalazła się na liście lektur. Dzięki temu projektowi utwierdził się w przekonaniu, że było warto. Angażując się w jego realizację myśleliśmy głównie o nauczycielach polonistów. Myślę, że tak wrześnie konferencja „Mackiewicz, Swianiewicz — świadkowie Katynia” jak również materiały zamieszczone na stronie www.polonista.lt, które będą uzupełniane, bardzo ułatwią pracę z tą powieścią — powiedziała Danuta Szejnicka, prezes Stowarzyszenia Polonistów na Litwie.

Jak wyjaśniła Janina Snarska, autorka materiałów dla nauczycieli, na stronie stowarzyszenia można znaleźć aż pięć scenariuszy lekcji na podstawie „Drogi donikąd”.

— Nauczyciele mogą znaleźć tam również fragmenty utworu do konkretnych lekcji, wskazówki metodyczne i konkretne propozycje — wyjaśniła Snarska.

Mackiewicz powinien pozostać na stałe z nami

Konsul Irmina Szmalec podziękowała osobom bezpośrednio zaangażowanym w realizację projektu, a więc prowadzącym zajęcia. Byli to Ilona Lewandowska, dziennikarka „Kurier Wilieńskiego”, polonistka Janina Snarska i historyk, dr Tomasz Bożerocki. Za współpracę podziękowała również partnerom projektu, a więc Instytutowi Pamięci Narodowej, Fundacji Wileńszczyzna, Stowarzyszeniu Polonistów na Litwie, Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie” i Stowarzyszeniu Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”.

Uczestnicy spotkania otrzymali kalendarze „Wilno Józefa Mackiewicza” oraz wydaną w ubiegłym roku przez IPN biografię pisarza „Sam jeden. Józef Mackiewicz — pisarz i publicysta” autorstwa prof. Kazimierza Maciąga. Tomasz Balbus wręczył natomiast Ilonie Lewandowskiej, która koordynowała projekt „Lekcje w Mackiewiczówce”, statuetkę wyobrażającą postać pisarza.

„Niech kalendarz »Wilno Józefa Mackiewicza« wydany na 2023 r. będzie zachętą do tego, by twórczość tego pisarza towarzyszyła nam także w przyszłości, nie tylko w roku, który został mu poświęcony” — zachęciła konsul Irmina Szmalec.

